

המחלקה לספרות עברית

(סימן מחשב 122)

באווירה לימודית תוססת ותומכת, במחלקה לספרות עברית הגדולה בארץ, נמצאים מיטב החוקרים, הסופרים, המשוררים, העורכים והמבקרים. יחדיו הם יוצרים את קשת הקולות הספרותית והתרבותית המגוונת והעדכנית ביותר. ההפריה ההדדית המיוחדת במינה בין חוקרים ויוצרים (המהווים את הסגל הקבוע של המחלקה, או מתארחים בה לשנת לימודים אחת) הפועלים בכפיפה אחת, מעשירה את המחקר ואת ההוראה. תפיסת הספרות כמייצרת מציאות, ולא רק כמייצגת אותה, באה לידי ביטוי בקורסים חדשים ועדכניים מידי שנה, המכשירים מחד חוקרי ספרות, ומאידך קוראי ספרות, שיפתחו מהלכי חשיבה פרשניים רלוונטיים לעולמנו. המחלקה מציעה קשת רחבה ונדירה במיוחד של תחומי המחקר, ההוראה והפצת התרבות העברית, היהודית והישראלית באמצעות שיתוף הפעולה ההדוק עם מכון הקשרים לחקר הספרות והתרבות היהודית והישראלית ועם מרכז גאון לתרבות יהודי ספרד והלאדינו. המחלקה ומכון הקשרים מוציאים לאור את כתב העת מכאן לספרות עברית ואת סדרת הספרים המחקרית מסה קריטית בשיתוף עם הוצאת הספרים כנרת זמורה-ביתן. המחלקה ומרכז גאון מוציאים לאור את כתב העת איל פריזינטי למחקר תרבות יהודי ספרד. ייחודם של כתבי העת הוא בכך שחברי המערכת שלו הם תלמידי המחקר המצטיינים של המחלקה. בשנת 2020 הוקמה במסגרת המחלקה המעבדה הספרותית. היא המעבדה הראשונה מסוגה בישראל המשמשת חממה למחקר חישובי שיטתי בספרות עברית ובתחומים משיקים.

את הבוגרים שלנו תוכלו למצוא בתחומים רבים ומרתקים, כגון: מטפלים באמצעות ביבליותרפיה, עיתונאים, לקטורים בהוצאות ספרים, סופרי צללים ועורכים, מורים, מנחי סדנאות לכתיבה אקדמית או לכתיבה יצירתית, מרצים בפני קהלים שונים.

בלימודי התואר הראשון במחלקה לספרות עברית ניתן לבחור בין שלוש תכניות לימודים:

- א. תכנית ראשית בהיקף של 80 נק"ז.
- ב. תוכנית דו-מחלקתית בהיקף של 54 נק"ז.
- ג. חטיבה בהיקף של 28 נק"ז.
- ד. תכנית מ.א מואץ לסטודנטים מצטיינים.

בכל התכניות אנו שמים דגש על ייצוג רחב של סוגות ספרותיות שונות מכל התקופות (סיפורת, שירה, מחזה מסה וכיו"ב), של אסכולות, זרמים ספרותיים וסגנונות שונים, של גישות המחקר השונות הרווחות היום בעולם (בלי להכפיף את הדעת אל שיטה אחת ואל דרך מחשבה אחת), המהווים "ארגז כלים" מגוון ומשוכלל. בקורסים השונים לומדים הסטודנטים שלנו עקרונות של פרשנות וביקורת, ורוכשים כלים לניתוח אסתטי, היסטורי ותרבותי כמו לקריאה מהנה ומועילה. אנו פותחים פתח לקולות חדשים, אך מקפידים לשמור על מעמדם של הוותיקים; נלמדים אצלנו יחדיו סיפורי האגדה והמדרש של חז"ל, יצירותיהם של יהודה הלוי ויהודה אלחריזי, מנדלי מוכר ספרים ואתגר קרת, שלום עליכם ומשוררות פלסטיניות בנות זמננו, ביאליק ויונה וולך, עגנון ושמעון אדף, לאה איני ונתן זך, סיפורי עדות ישראל השונות, סיפורי עליה והגירה וסיפורם של תושבי דרום הארץ (יהודים ובדואים).

תכנית דו-מחלקתית (54 נק"ז)

שנה א'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
12210208	אורות וצללים בעידן ההשכלה והנאורות	2		2	2	ב'
12211471	ספרות ותרבות עממית ותיעודית - מושגי יסוד	2		2	2	ב'
12211561	משוררים עבריים בעולם מוסלמי	2		2	2	א'
12211566	קריאה בטקסטים עבריים מספרד המוסלמית	2	2		1	א'
12212371	הפנים החדשות של השירה העברית בספרד הנוצרית	2		2	2	ב'
12212376	קריאה בטקסטים עבריים מספרד הנוצרית	2	2		1	ב'
12211491	מי מפחד משירה א+ב	2		2	4	א'+ב'
12212411		2		2		
12211611	איך קוראים סיפור א+ב	2		2	4	א'+ב'
12212421		2		2		
12212401	מהתנ"ך ועד החסידות : תחנות בספרות העברית מהמקרא ועד החסידות א'+ב'	2		2	4	א'+ב'
12212861		2		2		

שנה ב'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
12212571	תורת הספרות- מאפלטון ועד ניטשה	2	2	4	3	
12212101	תורת הספרות- מאפלטון ועד דרידה	2	2	4	3	
12214481	מבוא לספרות העברית החדשה במאה העשרים-פרוזה	2		2	2	א'
12214491	מבוא לספרות העברית החדשה במאה העשרים- שירה	2		2	2	ב'
12210130	איך לכתוב עבודת מחקר?	2		2	2	א' או ב'

שנה ג'

קורסי חובה+סמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	סמינר 1	4		4	4	א'+ב'
	סמינר 2	4		4	4	א'+ב'

- יש לבחור בשני סמינרים משני מדורים שונים.

שיעורי בחירה

סה"כ שיעורי בחירה לתכנית דו-מחלקתית : 12 נק"ז .

תכניות הלימודים – מחלקה ראשית (80 נק"ז)

לתכנית זו ניתן להתקבל על סמך ציוני שנה א', ובאישור וועדת ההוראה המחלקתית בלבד. תלמידים לא יוכלו לבצע שינוי זה על דעת עצמם.

שנה א'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
12210208	אורות וצללים בעידן ההשכלה והנאורות	2	-	2	2	ב'
12211471	ספרות ותרבות עממית ותיעודית - מושגי יסוד	2	-	2	2	א'
12211561	משוררים עבריים בעולם מוסלמי	2		2	2	א'
12211566	קריאה בטקסטים עבריים מספרד המוסלמית		2		2	א'
12212371	הפנים החדשות של השירה העברית בספרד הנוצרית	2		2	2	ב'
12212376	קריאה בטקסטים עבריים מספרד הנוצרית		2		2	ב'
12211491	מי מפחד משירה א+ב	2		2	4	א'+ב'
12212411			2	2		
12211611	איך קוראים סיפור? א+ב	2		2	4	א'+ב'
12212421			2	2		
12212401 12212861	מהתנ"ך ועד החסידות : תחנות בספרות העברית מהמקרא ועד החסידות א'+ב'	2 2		2 2	4	א'+ב'

שנה ב'**קורסי חובה**

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
12212571	תורת הספרות- מאפלטון ועד ניטשה	2	2	4	3	
12212101	תורת הספרות- מאפלטון ועד דרידה	2	2	4	3	
12214481	מבוא לספרות העברית החדשה במאה העשרים- פרוזה	2		2	2	א'
12214491	מבוא לספרות העברית החדשה במאה העשרים- שירה	2		2	2	ב'
	איך לכתוב עבודת מחקר?	2		2	2	א' או ב'

שנה ג'**קורסי חובה + סמינרים**

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	סמינר במדור ספרות עברית חדשה א'+ב'	4		4	4	א'+ב'
	סמינר במדור ימי הביניים א'+ב'	4		4	4	א'+ב'
	סמינר במדור ספרות עממית א'+ב'	4		4	4	א'+ב'

שיעורי בחירה (34 נק"ז)

התלמידים יצברו בכל שנות לימודיהם 32 נק"ז משיעורי בחירה, מהם יוכלו לבחור 8 נק"ז גם משיעורים במחלקות אחרות: ספרויות זרות, פילוסופיה, לשון עברית, מקרא והיסטוריה מקראית, היסטוריה של עם ישראל, מחשבת ישראל. קורסים אלה טעונים אישור היועץ המחלקתי.

*ייתכנו שינויים בתוכנית הלימודים.

חטיבה בספרות עברית (28 נק"ז)

תוכנית זו מוצעת ללימודים במחלקות אחרות ומעוניינים להשלים את לימודיהם לתואר במסגרת המחלקה לספרות עברית. לסטודנטים יוצעו מגוון סדנאות פרוזה ושירה במקביל ללימודים העיוניים.

שנה א'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
12211491 12212411 או 12211611 12212421	מי מפחד משירה איך קוראים סיפור	4 4	 4	4 4	4 4	א'+ב'

שנה ב'

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
*12212401 *12212861 או 12211561	מהתנ"ך ועד החסידות : תחנות בספרות העברית מהמקרא ועד החסידות משוררים עבריים בעולם מוסלמי	2 2 2	 2	2 2 2	4 2 2	א'+ב' א' א'
או 12211471	ספרות ותרבות עממית ותיעודית – מושגי יסוד	2	2	2	2	א'

קורסי חובה+סמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	סמינר *	4		4	4	א'+ב'

הערות:

- התלמיד יבחר קבוצה בה ילמד את הסמינר ניתן להירשם לסמינר רק בתחום בו נלמד המבוא.
סה"כ 28 נק"ז, מבנה: 12/10 נק"ז חובה 16/18 נק"ז בחירה.

תכנית מ.א מואץ לסטודנטים מצטיינים

לתכנית זו ניתן להתקבל בשנת השלישית לתואר הראשון בתנאי שממוצע הציונים בקורסי ספרות עברית עומד על 90 ומעלה ופטור מאנגלית מתקדמים 2 בציון של 70 ומעלה. במסגרת תכנית זו יירשם הסטודנטים בשנה השלישית ללימודיו לתואר שני בספרות עברית למסלול המחקרי, ויילמד לפחות 6 נק"ז בכל סמסטר מקורסי התואר השני. המחלקה תעשה מאמץ להעניק לתלמידים בתכנית מלגות שכר לימוד/מלגות קיום, ככל שתקציבי המחלקה יאפשרו זאת.
*נק"ז שנצברו לקראת לימודי התואר השני לא יוכלו להיספר לקראת השלמת החובות לתואר הראשון.

תנאי מעבר משנה לשנה

1. מעבר משנה לשנה מותנה בציון משוקלל של מינימום 65 לפחות בכל הקורסים.
2. ציון מעבר בקורסי חובה ובפרו"ס הוא 60, ציון המעבר בשעורי בחירה וסמינרים הוא 56.
3. בקורסי חובה שמתלווה להם תרגיל צמוד, ציון המעבר (60) חל על השיעור ועל התרגיל כאחד.
4. כישלון בשני קורסי חובה אינו מאפשר מעבר לשנה ב' או ג'.
5. השלמת קורסי החובה חייבת להיעשות במהלך שנה א'. באישור מיוחד של ועדת הוראה מחלקתית, ניתן יהיה להמשיך וללמוד אותם בשנה ב'. תלמידים לא יוכלו לעבור לשנה ג' ולהשתתף בסמינרים ללא השלמת כל קורסי החובה.
6. מעבר לשנה ג' מותנה בציון 60 בכל שיעורי החובה, וכן בפרו"ס.

הנחיות והוראות כלליות

1. אין ללמוד יותר משני קורסים למתקדמים אצל אותו מורה. (הנחייה זו אינה חלה על קורסי החובה).
2. היעדרות של למעלה משלושה שיעורים (כולל תקופת שינויים) תגרום לציון "נכשל" בקורס.
3. על התלמידים להתעדכן בהודעות הנשלחות לתיבת דואר אלקטרוני bgu בלבד.

סמינרים

1. תלמידים הלומדים ספרות עברית כמחלקה ראשית (80 נק"ז) חייבים לבחור בשלושה סמינרים – אחד מכל מדור. הלומדים ספרות עברית כדו-מחלקתית (54 נק"ז) חייבים לבחור בשני סמינרים משני מדורים שונים. תלמידי חטיבה חייבים בסמינר אחד.

2. השתתפות בסמינר מותנית בציון 60 בשעור החובה של אותו מדור, וכנ"ל בפרו"ס. תלמידים שלא יעמדו בחובות אלה לא יוכלו להשתתף בסמינר.
3. הציון הסופי בסמינר ישוקלל משני ציונים: (א) ציון עבודת הסמינר. (ב) ציון ביניים שייקבע על-פי מבחן או הגשת רפראט, בהתאם להחלטת המרצה.
4. את העבודה יש להגיש למזכירות המחלקה ולקבל אישור על מסירתה.
5. את עבודת הסמינר יש להגיש עד ה-30 בספטמבר של אותה שנה בה ניתן הסמינר. בקשות לדחיית מועד הגשת העבודה עד ה-30 בנובמבר של אותה שנה ניתן להגיש למרצה הקורס בצרוף כל המסמכים הרלוונטים. לא תתאפשר דחיית הגשת עבודה מעבר ל-30 בנובמבר של אותה שנה בה ניתן הסמינר, אלא באישור מיוחד הן של המרצה והן של ועדת ההוראה המחלקתית. אישורים מיוחדים אלה כרוכים בתשלום קנס ומוגבלים בזמן עד 11 חודשים מתום הקורס.
6. עבודה שתוגש באיחור וללא אישור וועדת ההוראה של המחלקה לא תתקבל ולא יינתן ציון בקורס.

טבלת נקודות זכות של היקפי הלימוד השונים

28 חטיבה	54 דו-מחלקתי	80 מורחבת	
4	4	4	מי מפחד משירה
4	4	4	איך קוראים סיפור?
4	4	4	מהתנ"ך ועד החסידות: תחנות בספרות העברית מהמקרא ועד החסידות
2	2	2	ספרות ותרבות עממית ותיעודית – מושגי יסוד
===	2	2	מבוא לספרות העברית החדשה במאה העשרים- פרוזה
	2	2	מבוא לספרות העברית החדשה במאה העשרים- שירה
2	2	2	משוררים עבריים בעולם מוסלמי
===	1	1	קריאה בטקסטים עבריים מספרד המוסלמית
===	2	2	הפנים החדשות של השירה העברית בספרד הנוצרית
===	1	1	קריאה בטקסטים עבריים מספרד הנוצרית
===	3	3	תורת הספרות- מאפלטון עד ניטשה
===	3	3	תורת הספרות- מאפלטון עד דרידה
===	2	2	אורות וצללים בעידן ההשכלה והנאורות
===	2	2	"איך לכתוב עבודת מחקר"
4	8	12	סמינרים
12/10	42	46	סה"כ חובה:
16/18	12	34	בחירה:
28	54	80	סה"כ נק"ז לתואר: